

ברכות מיוחדות של חורב לפי חלוח שמן ככתובים וזמניות, וכמו"כ גבי כלל וכמו"כ.

פרק ד הלכה ז

ג. חנוכה מצוה להניחו על פתח ביתו מבחוץ בטפח הסמוך לפתח על שמאל הנכנס לבית וכו', וגר חנוכה שהגניחו למעלה מעשרים אמה לא עשה כלום לפי שאינו ניכר, עכ"ל.

וצ"ע דהנה איתא בשבט כ"ז גר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמו"כ, וצ"ע דברי זמנאי אם הוא למעלה מעשרים אמה ויש בקורה אלמחרת, כרי צד שז שלטא זה עינא אפילו למעלה מעשרים, וא"כ מ"ש גר חנוכה. משאר ליור וכיור המונחים למעלה מעשרים דבולאי דבז שלטא זה עינא מחמת גר חנוכה בעלמיה דולק, וא"כ למה דבניחה למעלה מעשרים אמה פסולה. עוד הקשה העור על שיטת רבינו יואל דבסי תרע"א דכתב שם דדוקא כשמניחה בחוץ אבל כשמניחה בצד אפילו למעלה מעשרים אמה כשירה כדאמרין גבי סוכה אם דפנות מגיעות לסכך אפילו למעלה מכ' אמה כשירה דשלטא זה עינא, וכתב ע"ז העור שאין הכוון דומה לראי דהם צעין שתשלט עינו צג וכיון דמחילות מגיעות לגג על ידם שז ישלט עינו צג אבל הכא שריך שישלט עינו צנח צג כיון שהוא למעלה מכ' ולא שלטא זה עינא מאי נ"מ צג שהוא עדיין למעלה הימנו דבצילו לא שלטא זה עינא טפי, ועיני"ש צצ"י מש"כ ע"ז צגם מהרי"א וצט"ז שם.

ואשר יראה לומר צד דהנה צנר חנוכה יסוד הדין של פרסומא ניסא הוא, דצעין שהפרסומא ניסא יבא מחמת הנרות בעלמא, והיינו שהנרות בעלמא דולקות גורמות לשליטת העין צבן, וכן בגורמות להפרסומא ניסא, אבל לו יחוייר דדבר אחר הוא הגורם שעי"ז ישלט עיניו צנרות, אין זה פרסומא ניסא, אפי"ז דצ"ז כרי הוא רואה את הנרות הדולקות, אבל כיון דאין הנרות בעלמא גורמות לשלטת העין צבן, חסר כאן פרסום הנס מחמת עלם הנרות שם לריכין לפרסם הנס, וכמו"כ ה"כ בסכך, דהקרא דלמנע ידעו תלמד דאנו צעין דכ"ז יבא מחמת עלם בסכך, ולא שדבר אחר גורם לו שישלט צו העין, ולפי"ז דדפנות המגיעות לסכך הביאור הוא, שכיון שהדפנות מגיעות לסכך שז העין שולטת צבן מחמת עלם בסכך בעלמא, ולא שז רק מציא וגורם לידי כך שהעין שולטת צבן, אלא שהעין שולטת צבן מחמת עלם בסכך, ושז הוא זה כמו דפחות מעשרים, וזהו שהציא רבינו יואל ראי מסוכה לנר חנוכה, דכמו דבסוכה כידי דהוי למעלה מעשרים ודפנות מגיעות לסכך, משלם שלטא זה עינא מחמת עלם בסכך, ואז זה הוי שז כמו למעלה מעשרים; כמו"כ צנר חנוכה היבא

דכניחו צבית למעלה מעשרים כשר, כיון דאז הוי הפרסומא ניסא מחמת עלם הנרות בעלמא ולא שדבר אחר גורם לזה, וא"כ מצוה דחלוק גר חנוכה ממזוי דהוא למעלה מעשרים ויש בקורה אלמחרת, והיינו כיון דצנר חנוכה צעין דהפרסומא ניסא יבא מחמת הנר חנוכה בעלמא דולק, ולא שדבר אחר גורם לזה, ולריך ששליטת העין צבן יבא מחמת היכר עלמא, וזה לא הוי היבא דהוא למעלה מעשרים, אבל היבא דלא איכפת לן אם הכיכר יבא מחמת הדבר בעלמא, ואפילו אם דבר אחר גורם לזה ג"כ כשר, צלמא צכגון דא דאלמחרת צלמא יבא כשר וכמו"כ.

פרק ד הלכה ט

ג. חנוכה שהדליקו חרש שוטא וקטן או עכ"ל לא עשה כלום עד שידליקנו מי שהוא חייב בהדלקה וכו', עכ"ל.

וכן איתא בש"ע או"ח סי' תרע"ב סק"ג אבל אם הדליקה חש"י לא עשה כלום ואפי"ן שהניחה גדול ויש מי שאומר בקטן שהגיע לחינוך מותר ע"כ. והנה צסי תרע"ט סק"ג צבלי מגילה איתא אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא יבא ידי תוצתו ויבא שישמע ממנו שהוא חייב דקריאתה לפיכך אם ה' הקורא חרש או קטן או שוטא השומע ממנו לא יבא ע"כ, ותמה צד המג"א דחנוכה פסק שקטן שהגיע לחינוך כשר להדליק, וזה כשיטת צעל בעיטור, והכא סתם וכתב כהאוסרים ודחת לחלק צין גר חנוכה למגילה, ויעיני"ש צביאור בגר"א צסי תרע"ב מש"כ צזה.

והנראה לומר דצלמא חלוק דינו של קטן צנר חנוכה לצין קריאת המגילה, דהנה צנר חנוכה כרי דינא הוא גר איש וציתו, והיינו דעיקר חובת הדלקה חל על איש וציתו, ואין זה שהוא מציא אותם ידי תוצתם כצשאר מצות, אלא דיסוד הדין הוא דאחד מדליק צשציל כל הצית, והנפק"מ צזה הוא, דאי גימא דצלמא עיקר הדין צנר איש וציתו הוא דאחד מציא את כולן י"ח, וא"כ אף קטן כיון דרש רצן חויצא עלי, שפיר יכול להוציא את כולן, כיון דאף עליו איבא חויצא להדליק וזהו יכול להוציא את כולן, אבל אי גימא דיסוד הדין גר איש וציתו אינו דאחד מציא את כולן י"ח, אלא דאז דין גר חנוכה שחד מדליק צשציל כל צני הצית וזהו חובתה בדלקה, איש וציתו, א"כ קטנים אפי"ן דרמו רצן חויצא עליהו, אבל קטנים כרי אינם צני עשיית מצוה צעלם החפלא שלהן, משו"כ ל"ש שקטן ידליק עבור כל צני הצית. ומדוקדק צא לשון הרמב"ם הכא דכוסף להאי דינא שהדליקו חרש שוטא וקטן, גם דינא דעכ"ל, והיינו למימרא דדינא חדא לכלם, ואף חש"י אינם צני עשיית מצוה צעלם חפלא שלהן כמו עכ"ל, וכן מצוה צזה דצרי הרי"ף צשצת פ"צ שכתב